



กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00182

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 9 ส.ค. 2549	ปีที่ 16	ฉบับที่ 5503	หน้า 5
---	------------------------------	--------------------	------------------------	------------------



รอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๘

ตำนานวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร



ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	๙ ส.ค. 2549	16	55 0 3	5

๖
วัด

พระสิงห์ ตั้งอยู่บน ถนนสิงหราช
จรด กับ ถนนราชดำเนิน ตำบล
พระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถานที่ประดิษฐาน
พระพุทธรูปปางมารวิชัย
ขัดสมาธิเพชร และยังเป็นสถาปัตยกรรม
ล้านนาอันงดงาม ซึ่งเป็นที่รู้จักและคุ้นเคย
เป็นอย่างดี ตามคติล้านนา คนเกิดปีมะโรง
ต้องมาไหว้พระสิงห์ให้ได้สักครั้งหนึ่งในชีวิต

ตามเอกสารทางประวัติศาสตร์
กล่าวว่า พญาผายู โปรดให้สร้างเจดีย์ สูง 23
วา เพื่อบรรจุอัฐิพญาคำฟู พระบิดาของ
พระองค์ เมื่อปี พ.ศ.1888 ต่อมาในปี พ.ศ.
1890 จึงโปรดให้สร้างบริเวณนี้ขึ้นเป็นวัด
และนิมนต์พระเถระอภัยจุฬาพร้อมภิกษุสงฆ์
มาจำพรรษา แต่เนื่องจากหน้าวัดเป็นสถานที่
ชุมนุมซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าของชาว
เมือง วัดนี้จึงให้อีกชื่อว่า “วัดลีเชียง” (ลี
แปลว่า ตลาด) แต่ชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า
“กาดลี”

ตามตำนานกล่าวว่า พระพุทธรูป
ซึ่งเป็นพระสิงห์สกุล ช่างเชียงแสน ศิลปะ
ล้านนา ประดิษฐานอยู่ ณ เมืองเชียงราย
ขณะนั้นเชียงรายกับเชียงใหม่เกิดการรบพุ่ง
กันขึ้นเชียงใหม่เป็นฝ่ายชนะ พระเจ้าแสน
เมืองมา (พญาแสนเมือง พ.ศ.1931-1954)
มานครเมืองเชียงใหม่ จึงโปรดให้อัญเชิญ
พระพุทธรูปสิงห์มาตั้งเมืองเชียงใหม่โดยสอง
เรือมาตามลำน้ำปิง

เรืออัญเชิญพระพุทธรูปสิงห์มา
เทียบท่าฝั่งนครเชียงใหม่ ที่ท่าวังสิงห์คำ
ขณะเชิญขึ้นประดิษฐานบนบุษบกปรากฏ

รัศมีจากองค์พระเรืองรองเป็นลำไปทางทิศ
ตะวันออกเฉียงเหนือไกลถึง 2,000 วา ต่อ
มาจึงได้มีการสร้างวัดขึ้น ณ ที่นั้นได้ชื่อตาม
เหตุอัศจรรย์ในครั้งนั้นว่า “วัดฟ้าฮ่าม” ซึ่ง
หมายถึงฟ้าฮ่ามนั่นเอง แต่เดิมนั้นพระเจ้า
แสนเมืองตั้งพระทัยจะอัญเชิญพระพุทธรูป
ไปประดิษฐานยังวัดบุปผาราม (วัดสวนดอก)
ซึ่งตั้งอยู่นอกเวียงออกไปทางทิศตะวันตก



แต่เมื่อชักลากบุษบกไปถึงวัดลีเชียงพระก็ม้วนติดขัดไม่อาจลากต่อไปได้
พระเจ้าแสนเมืองมาถือเป็นศุภมิตรจึงโปรดให้สร้างมณฑปขึ้นวัดลี
เชียงและประดิษฐานพระพุทธรูปสิงห์ไว้ ณ วัดนั้น

ต่อมาชาวบ้านต่างพร้อมใจกันนิยมเรียกวัดนี้ว่า “วัดพระ
สิงห์” ตามนามของพระพุทธรูป กระทั่ง พ.ศ.2483 (1940) จึงได้
รับการสถาปนาเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิด
วรมหาวิหาร และได้รับนามใหม่ว่าวัดพระสิงห์วรมหาวิหารมาจน
ถึงปัจจุบัน โดยกรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน



ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	9 ส.ค. 2548	16	5503	5



สำคัญระดับชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478 และประกาศกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2522

และในเทศกาลสงกรานต์ของทุกปีจะมีการอัญเชิญพระสิริหังค์ประดิษฐานบนบุษบกแห่รอบเมืองเชียงใหม่ให้ประชาชนสรงน้ำ เพื่อความเป็นสิริมงคลเป็นประจำทุกปี ภายในวัดพระสิงห์มีสิ่งที่น่าสนใจได้แก่

- หอไตร สร้างเป็นครึ่งตึกครึ่งไม้ ที่ตัวผนังตึกด้านนอกประดับด้วยทวยเทพปูนปั้นแต่งองค์ทรงเครื่องสวยงาม ทำเป็นรูปเทพพนมยืน บ้างก็เหาะ ประดับอยู่โดยรอบ เป็นฝีมือช่างสมัยพระเมืองแก้วต่อมาในสมัยเจ้าแก้ววรรฐ์ได้มีการซ่อมแซมขึ้นมาใหม่ ประมาณ พ.ศ.2467 ที่ฐานหอไตร

บันเป็นลายลูกฟักลดบัวภายในประดับด้วยรูปสัตว์หิมพานต์ เช่น นางเงือกมีปีก คชสีห์มีปีก และกิเลน เป็นต้น โดยประเจายามที่มีลักษณะละม้ายลายสมัยราชวงศ์หมิงของจีน

- โบสถ์ เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีมุขโถงทั้งทั้งด้านหน้าด้านหลังด้านข้างแลเห็นหน้าต่างขนาดใหญ่ดีเป็นช่องแบบไม้ระแนง แต่ภายในเป็นหน้าต่างจริงมีลายปูนปั้นบริเวณซุ้มประตูทางเข้าหน้าบันมีลักษณะวงโค้งสองอันเหนือทางเข้าประกบกัน เรียกว่า คิ้วโค้ง เหนือคิ้วโค้งเป็นวงกลมสองวงคล้ายดวงดา ที่เสาและส่วนอื่นๆ มีปูนปั้นนูน มีรักปั้นปิดทอง ถือเป็นลักษณะอาคารและการตกแต่งเป็นแบบศิลปะล้านนาที่วิจิตรสวยงามโดยแท้

- วิหารลายคำ เป็นวิหารทรงพื้นเมืองล้านนาขนาดเล็ก ภายในประดิษฐาน "พระพุทธสิริหังค์" ขนาดหน้าตักกว้าง 31 นิ้ว



ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	๙ ส.ค. 2549	16	5503	5



พระพุทธรูปหิ้งหรือพระสิงห์ ประดิษฐานในวิหารลายคำ

สูงจากขอบฐานถึงยอดพระเมาลีบัวตูม 51 นิ้ว บนผนังด้านหลังพระประธานมีรูปปราสาทแวดล้อมด้วยมังกรและหงส์ มีความงดงามน่าชมยิ่ง มีเสาหลวง (เสากลม) เสากระเบียง (เสาสี่เหลี่ยม) ที่ผนังวิหารมีภาพจิตรกรรมโดยรอบ ด้านเหนือเขียนเป็นเรื่องสังข์ทอง ด้านใต้เป็นเรื่องสุวรรณหงส์โดยเฉพาะเรื่องสังข์ทองพบเพียงที่นี่แห่งเดียว อีกทั้งเป็นวิหารลายคำที่พบที่นี่ได้แห่งเดียวเท่านั้นและลักษณะเด่นของภาพจิตรกรรมที่พบในล้านนา ซึ่ง ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ประติมากร ชาวอิตาเลียน บิดาแห่งวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ได้สรุปไว้ว่า “จิตรกรรมในภาคเหนือนิยมเขียนภาพชีวิตประจำวันเป็นภาพเหมือนชีวิตจริง ถ้ามองดูภาพทั้งดงามเรื่องสังข์ทองในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ เราจะรู้สึกคล้ายกับว่า เราเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นจริงตามความเป็นอยู่เมื่อ 100 ปีก่อน” **ชมใหม่ 9 ส.ค. 49 ปี 16 5503 น5**

จักรพงษ์ กำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th